

Jestem świadkiem Chrystusa w rodzinie

**Podręcznik do religii
dla III klasy liceum
oraz IV klasy technikum**

Podręcznik nr AZ-43-01/1-1 do nauczania religii rzymsko-katolickiej
na terenie całej Polski, z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych, przeznaczony
dla klasy III liceum i IV technikum, zgodny z programem nauczania numer AZ-4-01/1.

Recenzenci: ks. dr Tadeusz Kocór, ks. dr Marian Zajac

KOMITET REDAKCYJNY

ks. Zbigniew Marek SJ (przewodniczący), ks. Krzysztof Biel SJ,
ks. Tadeusz Nosek, ks. Franciszek Rzepka SJ

ZESPÓŁ AUTORÓW

Kierownik – ks. Zbigniew Marek SJ (Kraków)

Marek Babik (Kraków)	ks. Dariusz Kwiatkowski (Kalisz)
Marta Babik (Kraków)	ks. Tomasz Lenczewski (Kalisz)
Agnieszka Banasiak (Katowice)	Małgorzata Mendyk (Legnica)
ks. Tadeusz Biały (Przemyśl)	bp Marek Mendyk (Legnica)
ks. Krzysztof Biel SJ (Kraków)	Ewa Miśkowiec (Kraków)
ks. Marcei Cogiel (Katowice)	ks. Tadeusz Nosek (Kraków)
ks. Ryszard Czekalski (Płock)	ks. Tadeusz Panuś (Kraków)
ks. Stanisław Dziekoński (Łomża)	ks. Grzegorz Puchalski (Elbląg)
Małgorzata Figuła (Ostrowiec Świętokrzyski)	ks. Franciszek Rzepka SJ (Kraków)
ks. Leszek Filipek (Kraków)	ks. Robert Sarek (Paradyż)
Grażyna Foksa (Elbląg)	Stefan Suliński (Kraków)
ks. Andrzej Hajduk SJ (Kraków)	Małgorzata Suska (Kraków)
ks. Witold Jedynek (Przemyśl)	ks. Stanisław Twarowski SJ (Warszawa)
ks. Krzysztof Kantowski (Koszalin)	s. Anna Walulik CSFN (Kraków)
Renata Komurka (Kraków)	Aneta Żurek (Kraków)
Anna Królikowska (Kraków)	

Redakcja: A. Komurka, A. Królikowska

Projekt okładki i koncepcja graficzna: Tomasz Prażuch

Zdjęcie na okładce: Wojciech Mrozek

Skład: Wojciech Prażuch

Wybór ilustracji: Anna Królikowska, Wojciech Prażuch

Imprimatur: Kuria Metropolitalna w Krakowie

Bp Kazimierz Nycz, Wikariusz Generalny

Ks. prof. dr hab. Jan Dyduch, Kanclerz Kurii

Ks. dr hab. Tadeusz Panuś, Cenzor

Nr 3900/2003/2004, Kraków, dnia 15 stycznia 2004 r.

ISBN 978-83-7318-358-2

© Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici, Kraków 2004

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26; 31-501 Kraków

tel. 012 629 32 00; fax 429 50 03; e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 012 62 93 254-256; 423 75 00; fax 012 430 32 10

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

Zapraszamy do naszej KSIĘGARNI INTERNETOWEJ:

<http://WydawnictwoWam.pl> • tel. 012 62 93 260 • fax 012 62 93 261

Wszelkie prawa zastrzeżone. Bez pisemnej zgody wydawcy
nie można do podręcznika tworzyć żadnych materiałów pomocniczych.

Miłość małżeńska darem Boga

Każdy z nas chciałby być kochany bezwarunkowo i na zawsze... Chciałby stworzyć szczęśliwą, kochającą się rodzinę. Od dziecka znany nam jest hymn św. Pawła, który uczył, że:

*Miłość cierpliwa jest,
łaskawa jest.
Miłość nie zazdrości,
nie szuka poklasku,
nie unosi się pychą;
nie dopuszcza się bezwstydu,
nie szuka swego,
nie unosi się gniewem,
nie pamięta złego;
nie cieszy się z niesprawiedliwości,
lecz współwesele się z prawdą.
Wszystko znosi,
wszystkiemu wierzy,
we wszystkim pokłada nadzieję,
wszystko przetrzyma.
Miłość nigdy nie ustaje.*

(1 Kor 13, 4-8a)

Hymn ten odsłania niezwykle ideał chrześcijańskiej miłości. Do takiej właśnie miłości wzywa nas Bóg. Niektórym może wydawać

się, że nie sposób sprostać temu ideałowi, że człowiek nie potrafi kochać do tego stopnia, by wszystko znieść i niczego dla siebie nie oczekiwać. Realia codziennego życia pokazują przecież, że dalecy jesteśmy od wcielania w życie ukazanego przez świętego Pawła ideału. Zdarza się, że małżonkowie podejmują decyzję o rozstaniu usprawiedliwiając się słowami „nasza miłość się skończyła”... Tymczasem – jak mówi Biblia – *miłość nigdy nie ustaje*. Jednym z głównych powodów, dla których miłość między małżonkami zamiast się rozwijać i promieniować – przygasa, jest budowanie własnego szczęścia, własnej przyszłości z pominięciem Boga, w przekonaniu, że człowiek może sam podolać wyzwaniom, jakie stawia przed małżeństwem życie. Kiedy mija pierwotne zauroczenie i fascynacja, pojawiają się codzienne trudności, rozczarowania, nieporozumienia i kryzysy, okazuje się często, że nie jest on w stanie o własnych siłach odnaleźć w swym związku trwałą, wspólną podstawę.

Chrześcijanie powinni pamiętać, że trwała małżeńska miłość nie jest tylko ludzkim wysiłkiem, ale jest darem miłującego Boga, Jego łaską. Z tego też powodu Kościół przypomina o potrzebie przyjmowania i roz-

wijania tego daru w sobie i wokół siebie niezależnie od realizowanego powołania, w szczególności zaś w życiu małżeńskim.

Małżonkowie nieustannie obdarowywani są miłością za pośrednictwem Kościoła i jego sakramentów, zwłaszcza na mocy łączącego ich sakramentu małżeństwa oraz Eucharystii. Związana z tymi sakramentami łaska Boża zostaje udzielona dla udoskonalania ich ludzkiej miłości oraz podtrzymywania jedności małżeństwa. Umacnia wierność, a także uzdalnia do chrześcijańskiego wychowania potomstwa przyjmowanego z miłości do Boga (por. KKK 1641).

To Jezus Chrystus, który przez sakrament małżeństwa połączył małżonków, daje im siły do kroczenia wskazaną przez Niego drogą, na której pojawiają się przecież trudności, upadki, konieczność wzajemnego przebaczenia sobie krzywd, wspólnego noszenia swoich ciężarów. Chrystus poucza, by byli sobie poddani i „miłowali się miłością nadprzyrodzoną, delikatną i płodną” (por. KKK 1642). On, który *do końca nas umiłował*, ukazuje, że z Jego pomocą człowiek zdolny jest do miłości, która się nie kończy, bo kochać to być dla siebie nawzajem nieustannym darem.

W zakres daru miłości, który małżonkowie otrzymują od Boga, „wchodzi wszystkie elementy osoby – impulsy ciała i instynktu, siła uczuć i przywiązania, dążenie ducha i woli. Miłość zmierza do jedności głęboko

osobowej, która nie tylko łączy w jedno ciało, ale prowadzi do tego, by było tylko jedno serce i jedna dusza. Wymaga ona nierozzerwalności i wierności w całkowitym wzajemnym obdarowaniu i otwiera się ku płodności. Jednym słowem chodzi o normalne cechy charakterystyczne dla każdej naturalnej miłości małżeńskiej, ale w nowym znaczeniu, gdyż sakrament nie tylko je oczyszcza i wzmacnia, ale wynosi tak, że stają się wyrazem wartości prawdziwie chrześcijańskich” (KKK 1643).

Szczęśliwe i trwale małżeństwo to małżeństwo, które na co dzień buduje swe życie wraz z Bogiem, czerpiąc siłę z Jego miłości i wierności. Wiara w Bożą obecność i opiekę sprawia, że małżonkowie zwracają się do Niego nie tylko w chwilach trudnych, ale i dobrych. Codzienne dni przeżyte we wzajemnej zgodzie, zaufaniu i zrozumieniu są okazją do wyrażenia Bogu wdzięczności za to, że nieustannie oczyszcza, utwierdza i ożywia ludzką miłość, czyniąc ją trwałym fundamentem małżeńskiego związku.

Wyjaśnij, dlaczego dar Bożej miłości otrzymany w sakramencie małżeństwa musi być pielęgnowany przez obu małżonków.

Czy możesz powiedzieć o sobie, że podejmujesz wysiłek uczenia się miłości, której ideał ukazany został w Liście św. Pawła do Koryntian?

W jaki sposób przygotowujesz się do tego, by w miłości, którą obdarzy cię druga osoba, odnaleźć dar miłości samego Boga?

Czy modlisz się o dar miłości?

Boże nasz i Panie!

Spraw, abyśmy w rodzinie znajdowali mocne oparcie dla swego człowieczeństwa i swego rozwoju w prawdzie i miłości.

Spraw, aby miłość umacniana łaską sakramentu małżeństwa okazywała się mocniejsza od wszelkich słabości i kryzysów, przez które przechodzą nieraz nasze rodziny.

Naucz nas, czym jest prawdziwa miłość oraz tego, jak ją pielęgnować i rozwijać.

Przez Chrystusa Pana naszego, który jest Drogą, Prawdą i Życiem na wieki wieków.

Amen.

Spis treści

I.	WĘDRUJĄC KU DOROSŁOŚCI.....	9
	1. Dorosłe życie	11
	2. Zrozumieć człowieka.....	16
	3. Wezwani do świętości	21
II.	TY ŚCIEŻKI ŻYCIA MI UKAZESZ	25
	4. Będziesz miłował Pana, Boga swego	27
	5. Będziesz miłował bliźniego	31
	6. Kochaj samego siebie	34
	7. Codzienne życie miłością	37
	8. Święci na co dzień	41
III.	ZBUDOWAĆ DOM NA SKALE	45
	9. Godność osoby	47
	10. Wolność wyrazem godności człowieka	51
	11. Moralność czynów i uczuć ludzkich	54
	12. Sąd sumienia.....	59
	13. Kobieta i mężczyzna	63
	14. Czystość – dar i zadanie	67
	15. Rodzina drogą człowieka	71
IV.	JĘŚLI MYŚLISZ O MAŁŻEŃSTWIE	75
	16. Cywilizacja miłości	77
	17. Jak budować cywilizację miłości?	81
	18. Dynamizm miłości	85
	19. Poznaj i zaakceptuj siebie	89
	20. W zgodzie z naturą	93
	21. Naturalne planowanie rodziny	97
	22. Być rodzicem	101
	23. Owoc miłości	104

24. Spojrzenie w przyszłość	108
25. Dekalog cywilizacji miłości	111
V. CO BÓG ZŁĄCZYŁ, TEGO CZŁOWIEK NIECH NIE ROZDZIELA	115
26. Małżeństwo w zamyśle Bożym	117
27. Sakrament małżeństwa	121
28. Miłość małżeńska darem Boga	125
29. Miłość małżeńska jako zadanie	129
30. Zagrożenia życia małżeńskiego	134
VI. POZWÓLCIE DZIECIOM PRZYJŚĆ DO MNIE	139
31. Chrześcijańska rodzina	141
32. Powołanie do macierzyństwa i ojcostwa	145
33. Wychowanie dzieci	149
34. Służba życiu	154
35. Rodzina i społeczeństwo	159
VII. BĄDŹCIE PODDANI SOBIE, KIERUJĄC SIĘ NAWZAJEM BOJAŹNIĄ CHRYSZTUSA	163
36. Wspólnota życia i miłości	165
37. Rodzina w życiu i misji Kościoła	169
38. Rodzina – wspólnota wierząca i ewangelizująca	173
39. Wspólnota dialogu z Bogiem	177
40. Domowe sanktuarium Kościoła	181
41. Wspólnota w służbie człowieka	185
42. Życie i misja Świętej Rodziny	189
VIII. LITURGIA DOMOWEGO KOŚCIOŁA	193
43. Wspominając chrzest i Eucharystię	195
44. Wspominając bierzmowanie	199
45. Wspominając sakrament małżeństwa	203
46. Powołanie kapłańskie w rodzinie	207
47. Cierpienie i choroba w rodzinie	211
48. Różaniec modlitwą rodzin	215
49. Przeżywając Adwent	218
50. Świętując Narodzenie Pańskie	222

51. Czas oczyszczenia	226
52. Przy wielkanocnym stole	230
53. Niedziela w rodzinie	234
54. Zawierzając się Sercu Jezusowemu	238
55. Oddając się Sercu Maryi.....	242